

det maatte gælde om at komme til Ro, saa at vi ikke hvert eneste Aar skulde staa over for en Strid mellem Folketing og Landsting og mellem de forskellige Partier indbyrdes angaaende de militære Budgetter. Dette er selvfølgelig rigtigt. Vi maa ud over dette, vi maa se at komme til Ro med Hensyn til denne Sag og at komme ned med dette Budget, saaledes at det bliver den almindelige Opfattelse, at Udgifterne til Forsvarsvæsenet ikke overstige Landets økonomiske Evne. Men med Hensyn til Forsvarsvæsenet forekommer det ny Ministerium mig adskilligt uheldigere stillet end med Hensyn til mange andre af Spørgsmaalene paa dets Program, thi med Undtagelse af Forfatningen er der ikke nogen Sag, der i den Grad er mishandlet under Højres Røgt og Pleje som netop Forsvarssagen. Den ny Regering har i Arv fra det gamle System faaet en uhyre Sum af Mistillid med Hensyn til hele Ordningen af Hærvæsenet. Hele dette provisoriske Befæstningsvæsen, Dannelsen af en Hærlov efter Fæstningens Tarv, har slaaet saa dybe Saar i Befolkningen og vakt en saadan Mistillid, at det vil vare lange Tider, inden det lykkes at faa den fjernet. Det er forholdsvis let at nedbryde et Tillidsforhold, men at bortrydde et stort og indgroet Mistillidsforhold er ulige vanskeligere. Mistillidens Beskaffenhed er som adskillige Planters ude paa Marken, som Følfods og Skræppers; selv om man rykker dem op, har alligevel den mindste Rodtrevl, der bliver tilbage, Betingelser for at kunne gro frem paa ny. Skulde vi derfor tænke os en Ordning af vort Forsvarsvæsen, som virkelig kunde bringe det nødvendige Tillidsforhold til Veje mellem Befolkningen og Hæren og Befolkningen og Administrationen, kunne vi ikke nøjes med at betragte denne Side af Sagen fra et rent finansielt Synspunkt. Saa maa man give sig til at dyrke, om jeg saa maa sige, i Renkultur for at faa Mistillidens Rødder arbejdet væk. Jeg har da tænkt paa, om det ikke, for at faa et Tillidsforhold paa dette Omraade bragt til Veje, var rigtigt at ordne vort Forsvarsvæsen paa en væsentlig anden Basis end nu. Kunde det ikke nu være paa Tide at tage den gamle Venstretanke op at gaa over til at ordne vort Forsvarsvæsen som almen Folkevæbning? Jeg forstaa meget vel, at dette ikke lader sig gøre ved eet Skridt eller paa een Gang, og at der maa Overgangsled til, og uden at være sagkyndig forstaa jeg ogsaa meget vel, at vi ikke helt og uden videre kunne over-

føre den svejtsiske Folkevæbning paa vore Forhold, men jeg skulde tage meget fejl, om det ikke alligevel ved forenede Anstrengelser og i Forsvarsvæsenets Interesse skulde kunne lykkes at bygge vort Forsvarsvæsen op paa et mere folkeligt Grundlag end det bestaaende og derigen- nem netop tage det størst mulige Hensyn til at faa ryddet det dybe Mistillidsforhold i Befolkningen med Hensyn til vore Hærforhold bort. Jeg skal i denne Forbindelse nærne en Tanke, som foresvæver mig. Paa Finansloven have vi en aarlig Bevilling til Støtte af Skyttesagen. Det er da min Tanke — jeg ved ikke, hvorvidt den kan gennemføres — at den stærke Udvikling af Skyttebevægelsen kunde tjene som et Overgangsled til almen Folkevæbning. Skyttebevægelsen er jo i Virkeligheden en meget gaadefuld Ting; adskillige ærede Medlemmer have sikkert talt ved Skytteforeningsmøder. Det har jeg ogsaa gjort, og jeg gør det gerne. Men naar man bliver spurgt om, hvad er i Virkeligheden Skyttesagens reelle Betydning, kommer man uvilkaarligt til at standse og lede efter Svaret. Spørges der, om det er den at være en Forskole for Hæren, siger man: Nej. Er den da at være en Sport? Nej Gudbevares, det er den heller ikke. Skal Skyttesagen da være et Led i Forsvaret? Nej. Og skal man endelig sige noget om den, kommer man let til at svøbe sig ind i Talemaader om at højne og løfte Befolkningen uden at være i Stand til at give et virkeligt Svar om Skyttesagens reelle Betydning. Denne kunde man lettere faa fat paa efter Krigen i 1864, da laa den saa nær. Man kunde ogsaa forstaa den under Provisorieregimentet, da Folket kogte af Harmen over dette. Da kunde man ogsaa forstaa den, men under de nuværende Forhold er det meget vanskeligere at faa fat paa den reelle Side af Sagen. Men det er som sagt kun en Tanke, hvorvidt Skyttesagens Udvikling kunde bruges til et Overgangsled til en anden og mere folkelig Hærorde, og jeg skal ikke forfølge den videre, men kun slutte disse Bemærkninger om Forsvarssagen med at spørge den højtærede Krigsminister, om han ikke kunde tænke sig, at man byggede vort Forsvarsvæsen paa et mere folkeligt Grundlag end det bestaaende, om han ikke tror, det netop vilde være den bedste Hjælp til at bortrydde den dybe Mistillid, der har sænket sig ned i Befolkningen med Hensyn til Forsvarsvæsenet.

Jeg skal derefter gøre nogle Bemærk-